

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
การสอบกลางภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

วิชา ENE 325 Electromagnetic fields and waves

ภาควิชา วศ.อิเล็กทรอนิกส์ ปีที่ 3 ภาคปกติ

สอบ วันจันทร์ที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2556

เวลา 9.00-12.00 น.

คำเตือน

1. ข้อสอบวิชานี้มี 5 ข้อ 10 หน้า (รวมใบปะหน้า)
2. ให้ทำทุกข้อลงในข้อสอบ
3. ไม่อนุญาตให้นำเอกสารประกอบการเรียนเข้าห้องสอบ
4. อนุญาตให้ใช้เครื่องคำนวณได้
5. ให้เขียนชื่อ-นามสกุล และเลขประจำตัวลงในข้อสอบทุกหน้า

เมื่อนักศึกษาทำข้อสอบเสร็จ ต้องยกมือบอกกรรมการคุมสอบ
เพื่อขออนุญาตออกนอกห้องสอบ
ห้ามนักศึกษานำข้อสอบและกระดาษคำตอบออกนอกห้องสอบ

นักศึกษาซึ่งทุจริตในการสอบ อาจถูกพิจารณาโทษสูงสุดให้พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

ชื่อ-สกุล.....รหัสประจำตัว.....

อาจารย์ราชวัติ ศิลพาน์

ผู้ออกข้อสอบ

โทร 0-2470-9062

ข้อสอบนี้ได้ผ่านการประเมินจากคณะกรรมการประจำภาควิชาแล้ว

รศ.ดร.วุฒิชัย อัสวินชัยโชติ

หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม

สูตรคำนวณ

1. พิกัดคาร์ทีเซียนมีองค์ประกอบ (x, y, z)

2. พิกัดทรงกระบอกมีองค์ประกอบ (ρ, ϕ, z)

3. พิกัดทรงกลมมีองค์ประกอบ (r, θ, ϕ)

4. เวกเตอร์ 1 หน่วย (unit vector) $\hat{a}_R = \frac{R}{\bar{R}}$

5. สมการของสนามไฟฟ้า $\vec{E} = \frac{\vec{F}}{Q}$ V/m

โดยที่ $\vec{F}$ = แรงที่กระทำบนประจุ Q (Newton)

6. สนามไฟฟ้าจากจุดประจุ $\vec{E} = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0 R^2} \hat{a}_r$ V/m

7. ความหนาแน่นเส้นแรงไฟฟ้าจากจุดประจุ $\vec{D} = \frac{\Psi}{4\pi\epsilon_0 R^2} \hat{a}_r$ C/m²

8. ความสัมพันธ์ระหว่างสนามไฟฟ้าและความหนาแน่นเส้นแรงไฟฟ้า: $\vec{D} = \epsilon_0 \vec{E}$ C/m²

โดยที่ Ψ = เส้นแรงไฟฟ้า (electric flux) (C)

9. สนามไฟฟ้าจากเส้นลวดยาวอนันต์ $\vec{E} = \frac{\rho_L}{2\pi\epsilon_0 \rho} \hat{a}_\rho$ V/m (พิกัดทรงกระบอก)

โดยที่ ρ_L = ความหนาแน่นของประจุต่อความยาว (C/m)

ρ = ระยะทางจากเส้นลวดในแนวรัศมี (m)

$\hat{a}_\rho$ = เวกเตอร์ 1 หน่วยในแนวรัศมี

10. ขนาดประจุรวมบนพื้นที่ผิว: $Q = \iint \rho_s dS$ Coulomb

โดยที่ ρ_s = ความหนาแน่นของประจุต่อพื้นที่ (C/m²)

dS = Surface differential element (m²)

11. กฎของเกาส์ (Gauss's law): $Q_{en} = \oint \vec{D} \cdot d\vec{S}$ Coulomb

12. Surface differential element ของพิกัดทรงกระบอกด้านข้าง: $d\vec{S} = \rho d\phi dz \hat{a}_\rho$

13. ความสัมพันธ์ระหว่างสนามไฟฟ้าและความหนาแน่นเส้นแรงไฟฟ้า: $\vec{D} = \epsilon_0 \vec{E}$ C/m²

14. ความต่างศักย์ทางไฟฟ้าระหว่างจุด A กับจุด B

$$V_{AB} = -\int_B^A \vec{E} \cdot d\vec{L} \text{ Volt}$$

โดยที่ $d\vec{L}$ = line differential element

15. ค่าคงที่ $\epsilon_0 = 8.854 \times 10^{-12}$ F/m

ชื่อ _____ รหัสนักศึกษา _____ เลขที่นั่งสอบ _____

1. Electrostatics Concept: (20 คะแนน)

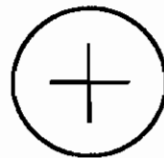
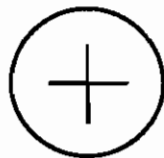
(a) จงอธิบายความหมายของความเข้มสนามไฟฟ้า (Electric field intensity หรือ E) (5 คะแนน)

(b) จงอธิบายความหมายของความหนาแน่นเส้นแรงไฟฟ้า (Electric flux density หรือ D) (5 คะแนน)

(c) จงยกตัวอย่างการปรากฏการณ์การถ่ายเทของประจุไฟฟ้ามา 2 ปรากฏการณ์ อธิบายด้วยว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร (5 คะแนน)

ชื่อ _____ รหัสนักศึกษา _____ เลขที่นั่งสอบ _____

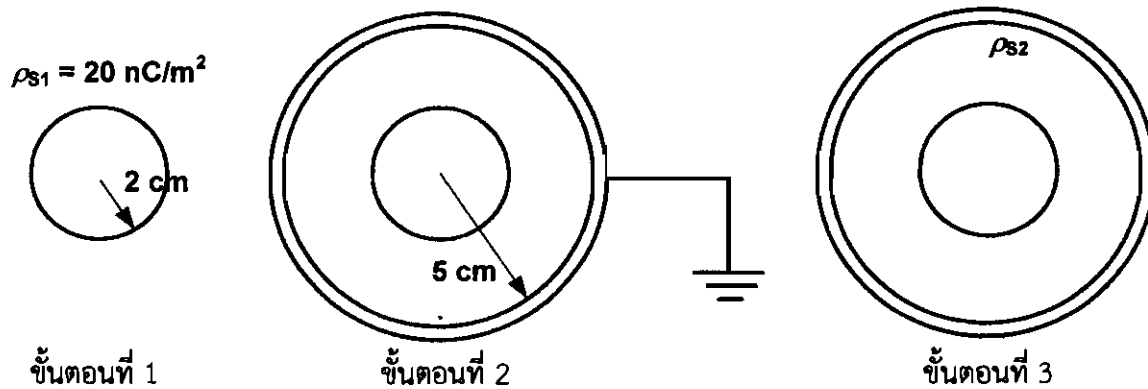
(d) จงวาดเส้นแรงไฟฟ้าระหว่างประจุบวก 2 ประจุ ที่อยู่ใกล้กันดังรูป (5 คะแนน)

ชื่อ _____ รหัสนักศึกษา _____ เลขที่นั่งสอบ _____

2. Coulomb's law: จงคำนวณความเข้มสนามไฟฟ้าแบบเวกเตอร์ที่จุด $P(0, 2, 1)$ ที่เกิดจากประจุ $Q_1 = 10 \text{ nC}$ ที่อยู่ ณ ตำแหน่ง $(2, 1, 0)$, ประจุ $Q_2 = 10 \text{ nC}$ ที่อยู่ ณ ตำแหน่ง $(3, 0, \pi/4)$, และเส้นลวดตัวนำความยาวอนันต์ที่วางตัวอยู่ตามแกน z ณ ตำแหน่ง $x = 1, y = 0$ ซึ่งมีความหนาแน่นประจุ $\rho_L = 10 \text{ nC/m}$ (20 คะแนน)

3. Gauss's law: จากการทดลองของฟาราเดย์ รูปทรงกลมเล็กรัศมี 2 cm มีความหนาแน่นประจุ $\rho_{s1} = 20 \text{ nC/m}^2$ หลังจากนั้นฟาราเดย์นำรูปทรงกลมใหญ่กลวงที่ต่อสายกราวด์ครอบทรงกลมเล็กไว้ และในขั้นตอนสุดท้ายฟาราเดย์นำสายกราวด์ออก (20 คะแนน)

(a) ในขั้นตอนที่ 2 ทรงกลมใหญ่กลวงมีประจุสุทธิเป็นเท่าไร (5 คะแนน)

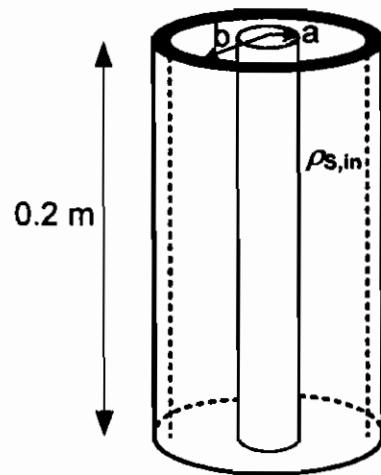
(b) หลังจากขั้นตอนที่ 3 ทรงกลมใหญ่กลวงมีประจุและความหนาแน่นประจุ ρ_{s2} ที่ผนังด้านในเป็นเท่าไร (5 คะแนน)

ชื่อ _____ รหัสนักศึกษา _____ เลขที่นั่งสอบ _____

(c) ถ้าใส่วัสดุฉนวนที่มีค่าคงที่ไดอิเล็กตริก $\epsilon_r = 4$ ระหว่างทรงกลมเล็กและทรงกลมใหญ่กลวง ค่าความหนาแน่นประจุ ρ_{s2} จะมีค่าเท่าไร (5 คะแนน)

(d) จงเขียนนิยามของกฎของเกาส์ (Gauss's law) (5 คะแนน)

4. Gauss's law: จากรูปของสายโคแอกเซียล กำหนดให้ตัวนำด้านใน (inner conductor) มีรัศมี $a = 1$ mm และมีความหนาแน่นประจุ $\rho_{s,in} = 0.1$ nc/m² และตัวนำด้านนอก (outer conductor) มีรัศมี $b = 3$ mm และค่าของประจุ (charge) เท่ากับตัวนำด้านใน โดยกำหนดให้อากาศคั่นอยู่ระหว่างตัวนำด้านในกับตัวนำด้านนอก จงใช้กฎของเกาส์ (Gauss's law) คำนวณสนามไฟฟ้าในรูปแบบเวกเตอร์ที่ระยะรัศมี ρ ต่างๆ ดังนี้ (20 คะแนน)

(a) $\rho = 0.5$ mm (5 คะแนน)

(b) $\rho = 1.5$ mm (5 คะแนน)

ชื่อ _____ รหัสนักศึกษา _____ เลขที่นั่งสอบ _____

(c) $\rho = 5 \text{ mm}$ (5 คะแนน)

(d) คำนวณอัตราส่วนของความหนาแน่นของประจุต่อพื้นที่ที่ตัวนำด้านนอก ($\rho_{s, \text{out}}$) ต่อความหนาแน่นของประจุต่อพื้นที่ที่ตัวนำด้านใน ($\rho_{s, \text{in}}$) (5 คะแนน)

ชื่อ _____ รหัสนักศึกษา _____ เลขที่นั่งสอบ _____

5. Work and electric potential: กำหนดให้ $\vec{E} = 4x\hat{a}_x - 2y\hat{a}_y$ V/m จงคำนวณความต่างศักย์ V_{AB} ระหว่างจุด A (2, 0) และจุด B (0, 2) โดยอินทิเกรตตามเส้นทางดังต่อไปนี้ (20 คะแนน)

แนะนำ: $d\vec{l} = dx\hat{a}_x + dy\hat{a}_y + dz\hat{a}_z$

(a) เส้นตรงระหว่างจุด A กับจุด B (10 คะแนน)

(b) จากจุด A ไปยังจุด (0,0) และจากจุด (0,0) ไปยังจุด B (10 คะแนน)